

TÍTOL DE LA COMUNICACIÓ:

**LA FUNCIÓ DEL TUTOR I L'ORIENTACIÓ EN ELS ENSENYAMENTS
PROFESSIONALS DE MÚSICA**

10/03/2018- Conservatori Municipal de Música de Barcelona

Sílvia Llanas Rich

Llicenciada en Ciències de l'Educació per la Universitat de Barcelona.

Doctora en Pedagogia per la Universitat de Barcelona.

Titulada superior pel Conservatori Superior Municipal de Música de Barcelona.

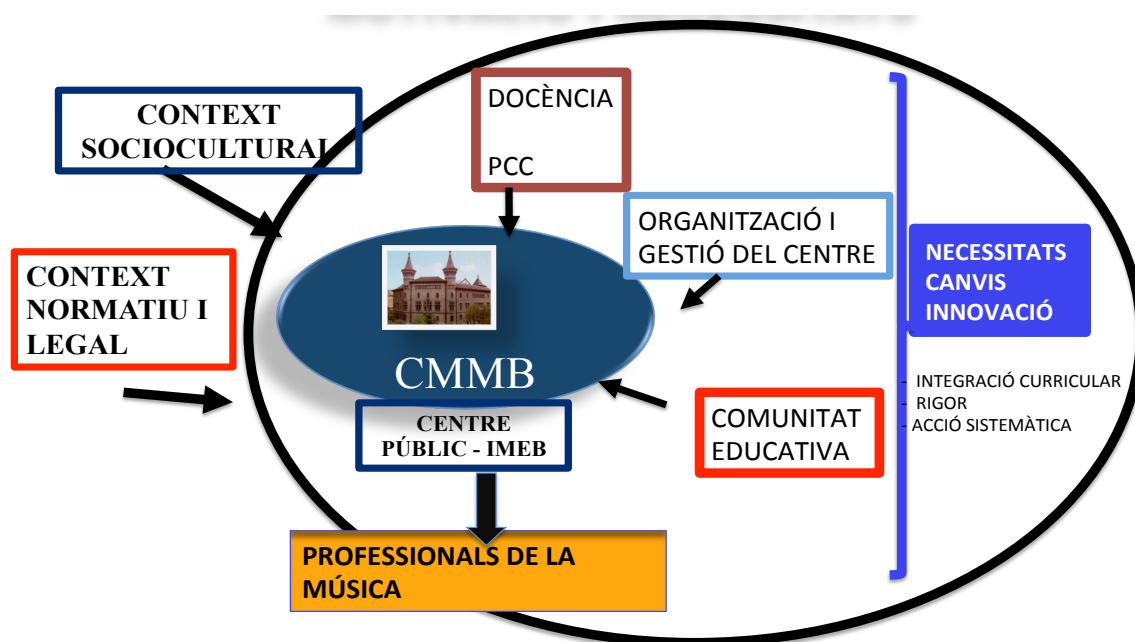
Com a punt de partida de l'exposició ens situem en el fet de voler explicar i compartir l'experiència que hem viscut en el Conservatori Municipal de Música de Barcelona -CMMB- durant sis cursos acadèmics amb el disseny i implementació d'un Pla d'Acció Tutorial específic i adequat als estudiants de música.

En primer terme ens cal parlar de la motivació inicial i les necessitats sentides que van provocar la ideació d'una proposta de pla tutorial en el conservatori. Fent una prèvia, podem constatar que la gran majoria dels docents actuals de música no vam rebre durant l'època d'estudiants cap acció en relació a això que avui en dia anomenem *tutoria* i que per tant una vegada ja esdevinguts docents hem hagut de formar-nos en aquests aspectes que sobrepassen la professió entesa solament com a pràctica musical.

La Tutoria ha estat un món desconegut durant temps, que per imperatiu legal (per primera vegada amb la LOGSE) va haver d'implementar-se en els centres però que durant massa temps la seva pràctica ha quedat més sustentada pel sentit comú que no pas per una formació docent sistemàtica. Des de la nostra visió de professionals de l'ensenyament de música, pensem que cal aclarir que entenem per acció tutorial: aquest és un procés educatiu paral·lel que acompanya al procés formatiu, però que és imprescindible ja que des de la nostra perspectiva comporta una sèrie d'objectius, funcions i abast que es presenten com a específics per a la formació dels estudiants de música. Així doncs, entenem que l'alumnat del conservatori no ha de rebre una tutoria duplicada i similar a la que rep en els centres educatius de règim general (escola o institut) sinó que necessita una acció de tutoria

que l'ajudi a créixer en els aspectes acadèmics (en aquest cas els de la formació musical) i que al mateix temps aglutini tots aquells aspectes de desenvolupament personal on la música hi treballa intrínsecament, els quals tenen repercussió i una transcendència en el present i en el futur de la formació de la persona.

El CMMB va dissenyar i ha implementat un pla d'acció tutorial adequat a les necessitats del nostre alumnat que ha provocat canvis i innovacions. Configurar el pla tutorial va comportar la concreció d'un marc conceptual sobre aspectes que fonamenten l'acció de tutoria tenint en compte el propi context (sociocultural i normatiu), les necessitats específiques dels estudiants de grau professional, els seus condicionants (el Projecte Curricular de Centre –PCC- i els aspectes organitzatius i de gestió del conservatori) així com els agents implicats (la comunitat educativa i els professionals-docents de la música), els seus objectius i les seves funcions. La constatació que -en aquesta etapa dels estudis- no tot l'alumnat dels centres professionals continuarà amb estudis superiors de música posa de manifest que cal dotar els alumnes d'eines que els facin autònoms, responsables i crítics -valors que ben segur els seran útils en el seu futur tant si són músics professionals com si no ho són- la qual cosa reforça la necessitat de disposar de docents formats en l'acció tutorial.

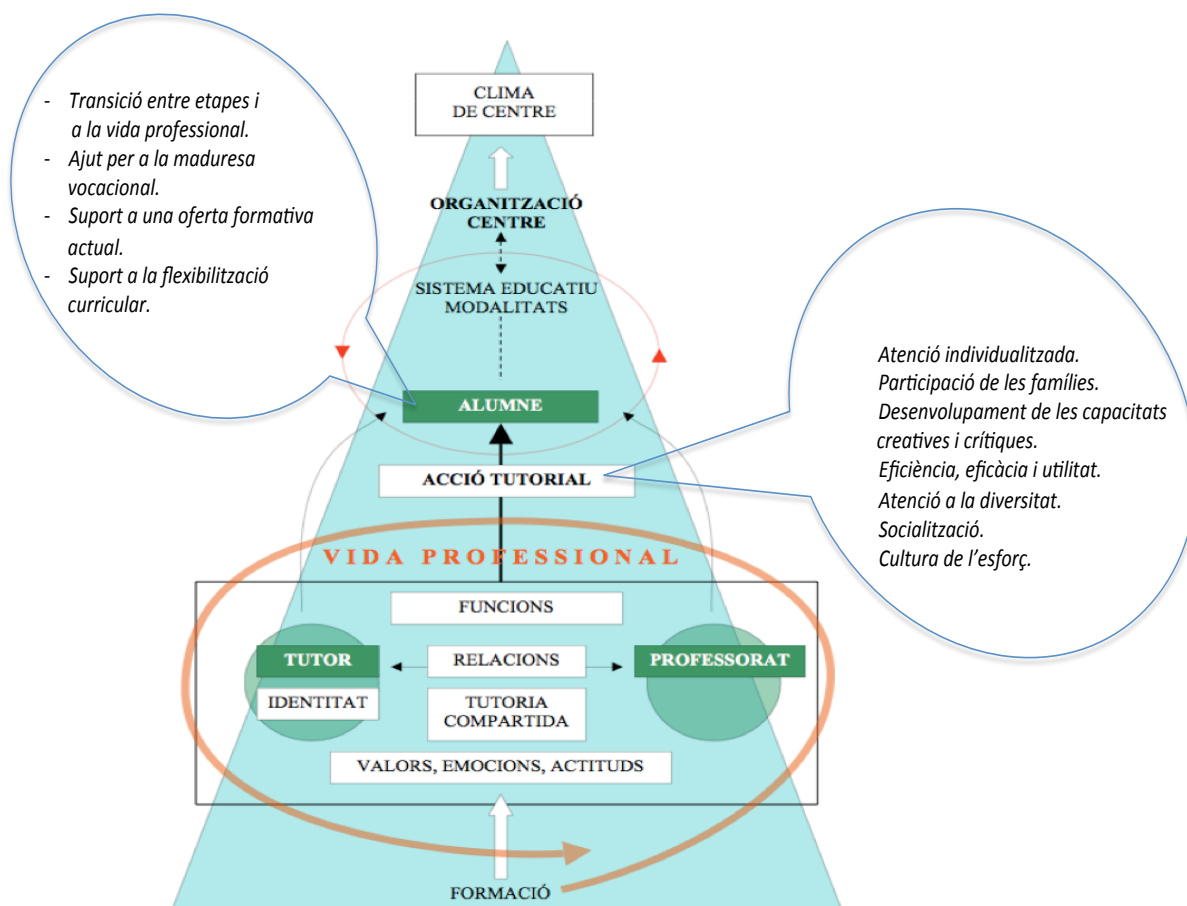

La finalitat és clara d'antuvi però és d'obligada concreció la pretensió de:

- Definir i implantar les bases d'un Programa Integral de Pla d'Acció Tutorial -
CONCEPTUALITZACIÓ-
- ...per un centre de formació musical (CMMB) –**CONTEXT-**
- ...que pugui ser transferible a altres centres de formació musical
–**GENERALITZABLE-**
- ...determinant les estratègies bàsiques apropiades que optimitzin el rendiment i el desenvolupament personal de l'alumnat –**SISTEMATITZACIÓ--**
- ...establint una major cultura de centre i de compromís de la comunitat educativa amb la Institució - **FORMACIÓ PROFESSORAT- PERTENÈNCIA I CORESPONSABILITAT-**

Aquest treball ha endegat un procés d'investigació rigorós durant els sis cursos acadèmics d'experimentació i que s'ha basat en una metodologia de recerca qualitativa amb elements de tipus quantitatiu. Actualment -amb un pla tutorial ja consolidat- continuem treballant en la millora i en l'adequació constant a les necessitats que puguin anar sorgint. De fet ha estat un estudi de casos (en la triple versió de descriure, interpretar i avaluar) on tota acció ha estat analitzada i contrastada des de diferents àmbits. La tècnica d'anàlisi de contingut dels diferents documents (actes del grup de treball de tutors, resums dels cursos de formació, diaris i fitxes de tutoria, etc.) i els qüestionaris (tancats, oberts i semi-oberts) han permès crear una retroalimentació en l'aplicació del projecte entre els cursos que s'ha implementat.

No ha estat un procés lineal sinó un procés sistèmic, en espiral que amb el cronograma d'aplicació des del curs 2010- 2011 fins al 2015/2016, ha suposat que qualsevol canvi, afegit o anul·lació d'una acció suposava una modificació del sistema, per tant podem parlar d'innovació a nivell de centre - ja que era tot el conservatori qui rebia les conseqüències-. Per tal d'aclarir-ho, explicarem que si en un principi vàrem pensar en l'alumnat, en el seu benestar i en l'aprofitament òptim dels ensenyaments, de seguida ens vam adonar que el canvi que proposàvem afectaria als docents i la comunicació establerta entre ells, que tindria conseqüències en les diferents mesures organitzatives, la qual cosa irradiaria en un clima de centre on la cultura fos compartida, creant sentiments de pertinença i de coresponsabilitat que sens cap dubte suposaria un desenvolupament i un creixement institucional.

Mapa conceptual d'elements constitutius de l'acció tutorial. Sílvia Llanas, 2016

Però quins són aquests supòsits que ha de donar un tractament diferent a la Tutoria en un conservatori i que hem volgut constatar?. Abans de poder definir-los vam haver de conceptualitzar el tema en relació al corpus científic - que ja existia per l'ensenyament general- i a partir d'aquest marc teòric elaborar, en base a la nostra experiència, els aspectes que creïem que havien de diferenciar-se en l'acció tutorial en el conservatori. Vàrem fixar els següents:

- La diferenciació entre la tasca orientativa i la tutorial.
- El coneixement de l'orientació en el temps i en l'espai que havia de fer possible entendre les seves diferents modalitats.
- Les funcions del tutor i de l'orientador: assessorar, informar, coordinar, mediar, acompanyar, formar, organitzar, programar, detectar, avaluar i diagnosticar entre d'altres.
- Els principis de la funció tutorial en els que resaltem la confidencialitat i la disponibilitat.

- Els distints models de tutoria que consideren aspectes d'atenció a la diversitat, de prevenció i de desenvolupament.
- La competència professional del tutor i la seva formació en relació a la responsabilitat del docent i l'ètica, així com la importància de considerar aspectes de regulació emocional que, sens dubte, afecten a la manera com ens relacionem.

Arribats en aquest punt i amb totes aquestes premisses vam poder constatar quins trets diferencials de la tutoria havíem de quedar explícitament tractats en un centre de formació de músics:

TUTORIA COMPARTIDA: reunions grups docents i comunicació (mitjans telemàtics) que suposa RESPONSABILITAT I IMPLICACIÓ DOCENT EN LA TUTORIA

FORMACIÓ ESPECÍFICA I CONTINUADA DEL PROFESSORAT

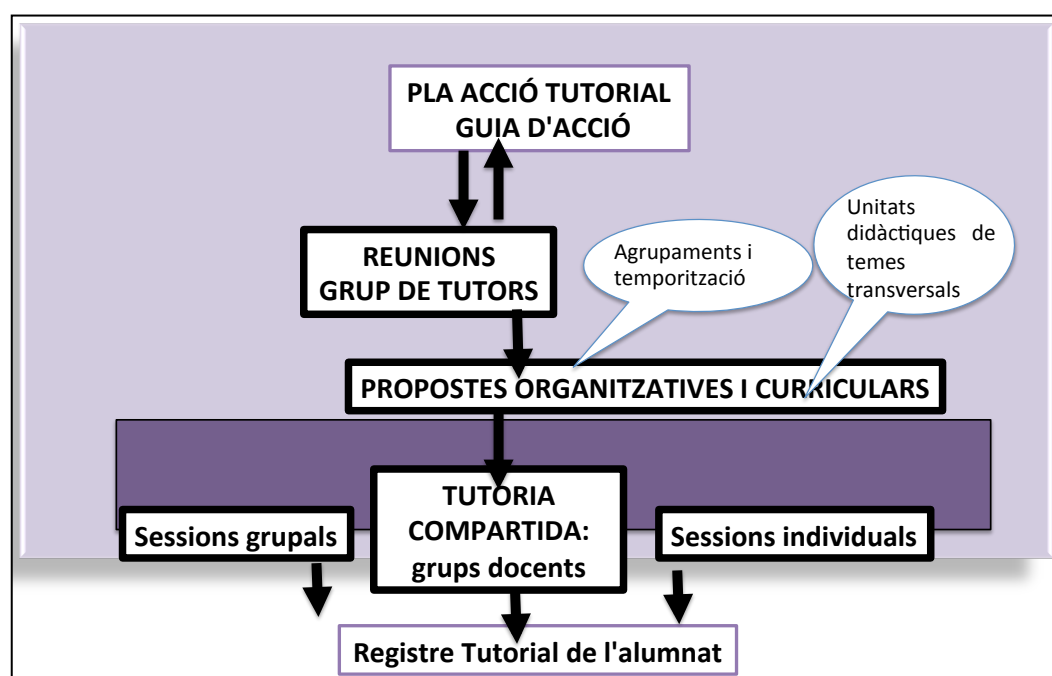
- fonaments teòrics
- aspectes de regulació emocional i de psicologia de l'aprenentatge en les diferents edats dels nostres alumnes
- coneixement del marc legislatiu i dels currículums
- actitud, qualitats i perfil del tutor
- aspectes ètics en la tutoria
- aspectes de comunicació i gestió de les relacions

INTEGRACIÓ EN EL CURRÍCULUM DE FORMACIÓ MUSICAL DELS TEMES TRANSVERSALS :

- materials curriculars sobre distints temes relacionats amb la professió musical i l'estudi
- implantació de materials de suport via telemàtica (Moodle)

ORGANITZACIÓ I TEMPORITZACIÓ ESPECÍFICA

A mode de resum presentem un gràfic que explica la correspondència entre les accions realitzades i la conceptualització del pla tutorial :

Les accions que es duen a terme contemplen sessions individuals juntament amb les sessions de tutoria de grup on es treballaran els diferents temes transversals que quedaran desenvolupats en una concepció de currículum integral i integrat (temes com per exemple: la responsabilitat, l'organització de l'estudi, les sortides professionals, l'autodisciplina, l'autonomia personal, la regulació emocional, el compromís. etc.)

Finalment plantejem un model per l'acció tutorial en d'altres centres similars en base a l'experimentació realitzada que s'aglutina en tres sectors:

- 1.- sector educatiu i d'aprenentatge musical on es centra la formació musical integral, l'atenció individualitzada i l'aprenentatge per a la convivència
- 2.- sector de l'entorn de l'alumnat que incorpora la participació de la família i la relació amb l'entorn social i cultural
- 3.- sector docent i de coordinació docent que ha de desenvolupar la formació i autoformació del professorat i l'organització docent i logística tutorial.

A l'inici d'aquesta comunicació hem dit que el seu objectiu era donar a conèixer l'experimentació d'aquest projecte de tutoria i els seus resultats. Ara no es pot obviar que també ha estat present un objectiu latent: el fer-nos costat i que ens sentim menys sols en l'aprenentatge de certs recers en la pràctica de la tutoria en els nostres conservatoris.

Bibliografia

- LLANAS RICH, S. (2017). Tesi doctoral "*La Tutoria en els ensenyaments professionals de música . Una proposta organitzativa i curricular*" llegida el 20 de juliol de 2017 a la Facultat d'Educació de la Universitat de Barcelona i qualificada amb excel·lent *cum laude*.